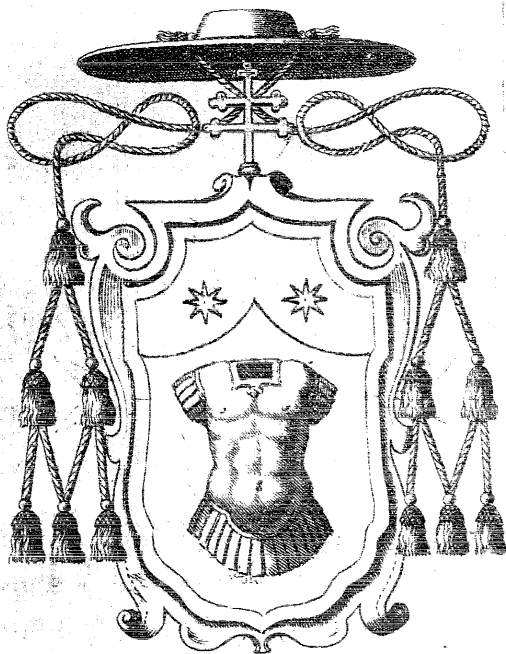

S E R M O n° 2
PANEGYRICVS
DE S. IGNATIO LOYOLA
SOCIETATIS IESV FVNDATORE
Habitus Romæ

Ab Adm. R. ^{4o} Patre Fr. ALOYSIO CVRIO Romano Ord.
Minorum Seraphici P. S. Francisci de Obseruantia Theolo-
go, & Concionatore, Romanæ Almæ Prouinciæ Patre,
& Generali eiusdem Ordinis Definitore.

In Templo S. Mariæ de Araceli vij. Idus Aug. Anno M. DC. XLVII.

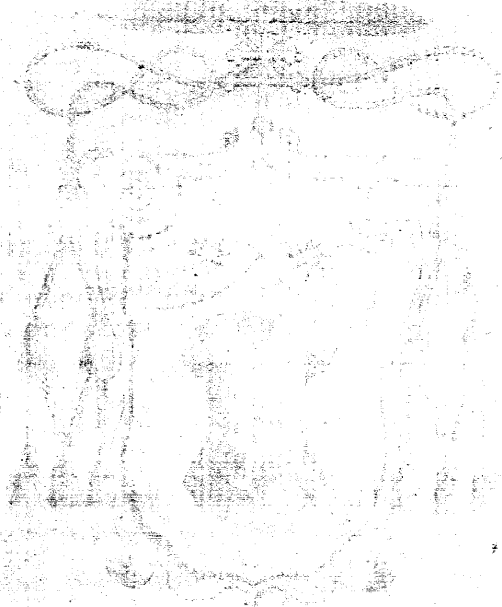
ROMAE, Ex Typographia Reu. Camerae Apost. M. DC. XLVII.
Superiorum Permissu.

*Fr. Ioannes à Neapoli : cuius Ordinis Seraphici P. nostri Sancti
Francisci Minister Generalis, & Servus.*

Subiectum Panegyricum Sermonem Romæ habitum tam piè, quam
luculenter in laudem Sanctissimi Patriarchæ Ignatij Loyolæ Socie-
tatis Iesu Fundatoris per Reu. Adm. P. Fr. Aloysium Curium Romanum
Theologum, nostræ Almæ Romanæ Prouinciæ Patrem, & Generalem
nostri Seraphici Ordinis-Definitorem, harum exemplo, quantum ad
nos attinet, mandari typis, ad maiorem Dei gloriam, libenter annui-
mus. Datum Romæ in Conuentu nostro Aracositano. Die 28. Octo-
bris 1647.

Loco † sigilli.

*Fr. Ioannes de Neapoli Ord.
Min. Generalis Minister.*

IN V. D. M. Romæ Anno 1647. Die 28. Octobris.

EMINENTISSIMO³,
ET REVERENDISSIMO
PRINCIPI
D. IOANNI
IACOBO
PANZIROLO,

SANCTÆ ROMANÆ ECCLESIAE
Presbytero Cardinali Amplissimo .

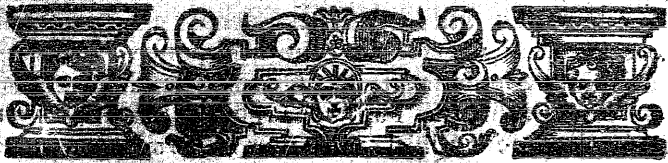

Fr. Aloysius Curius Romanus. Felicitatem.

*Ermo Panegyricus , quem habui
superioribus diebus ad frequentio-
rem auditorum confessum de laudi-
bus Sancti Ignatii Loyolæ Societa-
tis IESV Fundatoris , euolasse
tunc irrevocabiliter videbatur ex
conditione verborum , quæ loquendo proferimus ,
una cum fugaci sono sese proripientium è conspectu ,
ut nusquam amplius reperiantur . Sed hunc sistere*

potuit, & revocare rursus in medium humanitas
tua, Eminentiſs. Princeps, Quoniam cum Oratorem
additiſſimum habeas vel nutibus tuis, oratio certè,
quæ illum exprimit, aliò dirigi, quàm ad te unum,
non debuit, nec potuit. Si enim ego catenis qui-
busdam artiſſimæ ſervitutis deminctum me Emi-
nentiæ Tuæ proſiteor, gloriore, etiam partus hic
meus libenter patitur illigari ſc: typis, ac prælo, ut
tuum præferens nomen, numerari iam in tuis re-
bus incipiat, ac dici tuus. Illum igitur, qualicum-
què ſit, amanuſſimo, ut aſſoles, excipies ſinu, tum
quia me eius authorem humaniſſimè ſemper excepi-
ſti, tum etiam quia inter graviores curas lecturus es
in hoc libello pietatem, amoremque meum erga
Sanctum Ignatium, eiſquè Sanctiſſimum Ordi-
nem, cui intereſſe non potuiſti, dum ad Populum,
declamarem. Certè mihi fiet ſatis, ſi ſervitutis meæ
per exiguum hoc pignus tuo conſpectu digneris. Vale,
& ad annos Neſtorianos vive Princeps Eminen-
tiſſime: Ex Conventu Urbis Arauacitano die 28.
Octobris 1647.

Veundissimum illud, pulcherrimumq; spectaculum, quo (vt sacri ad posteriorum memoriam transmiserunt annales) visa est Octauiano Augusto Imperatori IESV Christi infantis effigies in cœli parte conspicua, & lucidissima, Virginis matris gremio assidentis; Spectaculum, inquam, illud Almæ Romæ, Verbum principi, Orbisq; Reginæ memorandum sacrosancto huic Capitolino Templo sorte felicissima nomen indidit, **Aræcœli**: quoniam Christi liberatoris gloriam (Tyburtina, vt aiunt, insinuante Sibylla, aut Sibyllinis libris, qui hic asseruabantur, inspectis) vidit, atq; admiratus est Romani Princeps, ac fundator Imperij. Igitur non abs re me dicturū existimo (Eminentissimi Principes) imo sermonem videor loco accommodaturus, si Ignatij Loiolæ Illustrissimæ Societatis Iesv sanctissimi Fundatoris gloriam (quam nonnisi stellarum luce descriptam per hosce dies rûm contempletur in cœlo, rûm consuetis laudum præconijs, atq; præconiorum laudibus vniuersa prosequitur, ac decantat Ecclesia,) Egomet inter Minores minimus cum Ordine meo Minoritico, atque Seraphico tanti amantissimus Patris, hoc eodem in loco gratulabundus, indicare vobis aggrediar.

Verum doleo, & vehementer doleo Sibyllinum deesse mihi pectus, & carmen, quo fungi pro meritis tanto munere possim, & tam arduam, ac perdifficilem solus subire, & sustinere prouinciam, cui substituere quidem optarem ex beatissimis cœli mentibus aliquam eximio heroicarum laudum argumento non impari; cum præsertim constet illas olim ex empireo turmatim descendisse ad percelebrem Sacrorum Ignatij ossium translationem, & suauissimè præcinentes votiux interfuisse celebritati.

Equidem, vt loquar cum Aristide Sophista, nè si omnium. quidem hominum ora, vocelq; possiderem, egregias, & singulares tanti viri virtutes negotio facili possem recitare, nisi caelestium aliquis reuera sit orationis dux, & Magister. Ipsemet Beatissimus Patriarcha Ignatius, cuius opem deuenter imploro, adfuit mihi de celo, dum in cœlestis, ac præclarissimas eius laudes ingredientem me contempletur. Obnubat ille aliquantisper simillimam soli suæ gloriæ lucem, vt eam spectem inconniuentibus oculis, & non veteris alicuius Sibyllæ, sed religiosissimi Sacerdotis oraculo erudita huic, piæ, & frequentissima spectatorum Coronæ demonstrarem.

Certè, vt assequi coniectura potui, res ob Ignatio heroicè gestas attentè, ac deuotè percurrere, geminum mihi videor cardinem huiuscè laudationis statuere debere: Si videlicet ad Ignatium oratorio more, commune conuertam multorum Sanctorum Elogium, & præsertim Sactorum Ordinum institutoribus, & fundatoribus accommodatum, Fuisse virum illum tum diuinæ gloriæ quærendæ, & inuestigandæ, tum hominum bono procurando, ac promouendo apprime natum. Cum paucis vtriusque partis, (diuino Spiritu affante) satisfecero, intelligam sanè, me vobis pro vestra vrbantate, & elementia approbantibus, tantisper super argumento proposito perorasse. Futuram Pauli Apostoli doctoris Gentium celeberrimi Sanctitatem prænunciaturus ad Ananiam de cœlo Christus, cum ad abluendum, & expiandum Sacro Baptismo hominem (vt iubebatur) bonus ille discipulus metueret, ac expauesceret, intentatas in Christianum nomen ab Equite perculso minas, ac prænunciatas strages cauaturus; Christus, inquam, veritatis Magister ad Saulum accedere iussit Ananiam, quoniam diuina manu foret in vas electionis illico permutandus, & sacrosanctum Iesv nomen per Orbem omnium salutigenium portaturus. *Vade Ananias, quoniam vas electionis est mihi iste, vt portes nomen meum coram gentibus, & Regibus, & filijs Israel.* Idem profus enunciatum Ignatio nostro summopere congruit, quem in apostolicæ vitæ institutione constar in omnibus fuisse æmulatorem, atque imitatorem Pauli solertissimum; ille enim non secus, ac alter gentium Apostolus conuersus ad Christum, (vt verbis in simili materie vtar magni

Bernardi) conuersionis minister factus est uniuerso Mundo, quod profecto nihil aliud fuit, quam vas electionis fieri ex luteo terrenarum rerum pleno, vt nimirum de eo dici possit, quod in factis litteris legimus: *Vas auri solum, ornatum omni lapide pretioso, dignum sane, quod contineret in se, atque in mundum uniuersum effunderet oleum preciosissimum: nominis leui, de quo scriptum est: oleum effusum nomen tuum. Effusum* (ait Sanctus Bernardus) *in homines, & in illos homines, qui computruerant tanquam lumenta in stercore suo. Ex eo igitur tem, ore totum se ciuina glorie quaerenda diligentiſſimè addixit Ignatius, qua se potissimum tessera distinguendum, ac discriminandum curauit: sacrorum militum supendorum eliminata penitus, ac ciuata profana militia, sub qua ad annum propè trigessimum laboriosè pugnauerat, & gloriosè meruerat. Tunc enim uerò in perdifficili pugna non tam miles, quam signifer fuit, & dux non nisi in Campo religiosa virtutis, vbi diuina glorie fulgor, non humana conquiritur. In obsidione primùm Pampelonenſi telorum, tormentorumq; bellicorum sustinuit tempestatem, mox cessit in hostium potestatem vulneratus; quod ad ampliorem palæstram, in Sanctitatis arenam diuinitus vocabatur. Quare maioris ballistæ globo percussus, altera tibia minor, claudicare quidem cepit, sed vt velocior, agitor, & expeditior foret verè, solidaq; virtutis ad cursum, belli eum casus affixit, quem propitia salus ad Sanctorum gloriam parabat erigere. Alia itaque viuendi ratione iam inita, ad solam sui ipsius perquirendam, & comparandam victoriam intendit animum, nouamque aggressurus altercationem, & pugnam, nouum visus est armorum genus sumpsisse; Induit enim talarem tunicam, vestemque cilicinam pro lorica, & se sparteo fune, tanquam cingulo militari præcinxit: cædendo, affligendo, & mortificando corpusculo expedit in se flagella pro telis, inedix, laborum, vigiliaq; patientissimus, factusque tandem non tam copiarum ductor, quam suarum arbiter appetitionum, ac moderator, statuit nimirum in posterum non suarum esse partium miles, sed ad diuinas accessit, statuit non sibi pugnare, sed Deo, cuius tantùm ex gloria nouam instituit disciplinam viuendi. Manarunt illico ab eo vberissimo, purissi-*

moq; fonte tanquam riuus, compresso cupiditatum, commotionumque turbidarum assidua, salutarium poenarum spontanea, & voluntaria susceptio, honorum, graduum, ac dignitatum contemptus, & paruipensio, odium, & execratio diuitiarum, studium paupertatis, exul a curis forensibus solitudo. Noua profecto hæc militia, post auspiciatissimum cruris vulnus, Ignatium exercuit suæ vitæ rationes principi regulæ conformantem, diuinæ amantissimum gloriæ, contemptorem suæ. Nam vbi adhibitis humanæ modestiæ legibus, animi elationem generosè depreffit, non amplius sequutus est superbiz, arrogantiz, ambitionis, fastusque mundani vexillum, non auaritiæ se dedit ad opes, & diuitias congerendas, non hostilem ex irasitiuit sanguinem, sed conuersis in Deum curis, eo studiosè colendo vitam transegit, non quietem amauit, non ludos, aut remissionem optauit, non instruxit splendide, magnificèq; conuiuia, sed prosequendo debitis honoribus Numine, inita christiano ritu certamina ad iucundum exitum, felicemque perduxit. Supra seipsum consilia, & vires in cœlum sustulit, votorum alas ad volatum perdifficilem explicauit, vni adhæsit Deo, atque intentus in summi boni venustatem, ac pulchritudinem, ad diuinæ apicem gloriæ cursu concito contendit. Cæpit demum Ignarius nobilitate, & solidiora tractare negocia à rebus mutationi obnoxijis (vt aiebat de magno illo Cæsario Nazianzenus) translata militia, & commutata sibi aula. Mirum sanè erat, homini diuiti, & ingenuo in Aula Regis Catholici Ferdinandi tot illecebris, ac blanditijs innutrito, tam asperum, rigidum, ac seuerum deinde placuisse viuendi genus, vt sudoribus, ac laboribus, molestijs peregrinationum, copia lacrymarum sacras Montis Serrati, Romæ, & Hierosolymæ ædes perdijs, ac pernox resperferit, emendicato passim pane, ac frigida victitavit, pro lecto specum, pro lecto humum in commodis habuerit, atque delicijs.

Vas igitur luteum prius, quod magis se ornamentis spoliavit, edpretiosius euasit, auroque purissimo, in quod est permutatum, gemmas superinduxit innumeras, vt dignius diuinæ gloriæ deseruiret. Animi in illo demissio, ac sui ipsius contemptus, & despectio, gemma fuit præciosissima, postquam factum

9

mundanus exiit, ac superbiam exartravit omnem. Nam si Sanctorum Virorum alij, & præsertim Seraphicus nostri Minoritici Gregis Institutior Franciscus huius virtutis instinctu, decedentes in nuda humo, vel in cinere decumbere voluerunt, post suam ad Deum conuersionem Ignatius, tùm viuens, tùm moriens de se ita sensit abiectè, vt optaret in fimo, in sterquilinio sepeliri, vbi suam quoquè memoriam tumularèt, ac penitus aboleret. O humilitas, o humilitas, libet hic exclamare cum Chrisostomo, quæ nec post mortem deficit: Sed ex altera parte relinquì humilem, destituiuè abiectum nequaquam passus est Deus. cui semper humilium deprecatio placuit, & humilium cordium demissio cordi fuit. Nam funere planè magnifico, ac triumphali Ignatium voluit efferri, ad cuius ossa, (vt ante dicebam) demisit de coelo rutilantium syderum faces, vt dum ànimo inter calites constituto sol ipse, lampadis instar arderet, sepulto in Terra cadaueri non nisi astra splenderent, lucemq; præferrent; quinimo dum alij Sacrorum ordinum Fundatores in alijs terræ partibus tumulantur; nactus est sepulchrum Romæ gloriosum Ignatius, Romæ, inquam, quæ sedes honorum est, humaneq; magnificentiæ Scena præclara. Quàm autem abiectè de se vir sanctus sentiret, ostendit, cum delatum à focijs Generalis munus, noluit in se recipere, nisi iussus à Confessario fratre Theodosio, qui Romæ in Ianiculo monte ad Sanctum Petrum in monte aureo ex Minoritica Fratrum familia, quam vocant de obseruantia, antè confirmatam Societatem habebat. Quid verò de eius singulari castimonia, & pudicitia dicam, cuius insigne quoddam accepit Ignatius non ab Angelis, sed ab ipsa Virginum maxima ac Regina Virginitatis MARIA, cuiusq; Virginum parente, atque institutore Filio: cum ab eo tempore omnem cupiditatis impuræ scintillam in se profus extinctam senserit, ac deinceps in carne vixerit, tanquam à carne sciunctus, dignus sanè, qui inter illos recenseretur, ac numeraretur, quibus dictum est ab Apostolo Paulo: *Vos in carne non estis, sed in spiritu, in carne enim ambulantes, non secundum carnem militatis.* Idemq; confirmatum est à D. Hieronymo, cum ad Latam scribens de filix institutione, seruos Dei prænunderet.

futuros in carne, sed sine carne. Certè in Ignatium cadit præclarum illud melliflui Bernardi præconium de Sanctis Apostolis, quos tanquam alienos prædicat, & liberos, & immunes à strepitu diabolicarum suggestionum, à strepitu carnalium desideriorum, à strepitu mundi: quare hanc magnam felicitatem exaggerant idem S. Doctor concludendo exclamat, atquè exclamando concludit: *Felix anima, quæ linguas istas mundanas non exaudit, audiat licet: Sed illa multum felicitior, si tamen aliqua est, cui peritus non loquuntur.* Doleo sanè, me cætera (vt vellem, & summo perè cuperem) persequi omnino non posse, quoniam quæ circumstant angustia temporis, numerum heroicarum virtutum, adactum hand capiunt, quibus alterum vas electionis Ignatium ornauit, & locupletauit Deus eximius Artifex, & cultor animorû. Paupertatis Euangelicæ studium in illo perfectissimum fuit ex eo præsertim tempore, quo sua omnia indumenta ad Intimum vsque amiculum deponere voluit, ipsq; mendici cuiuspiam nuditatem vestiuit: qua pia liberalitate laudaram à Christo Domino primam diui Martini Turonensis eleemosynam superauit, de qua præclara illa vox tanti laudatoris longo sæculorum decursu non desinit in Ecclesia Catholica resonare.

Martinus adhuc Cathecumenus hac me veste contexit: cui laudi (si qua similis foret de nostro Ignatio proferenda) profectò dici eodem ferè modo meritò posset:

Ignatius suis me vestibus preciosis contexit, sibiq; viliores, & deteriores reseruauit. Eius deinde prompta obedientia vindicat sibi meritò elogium suum præclarissimum, cuius ad aram sapissimè macrauit Deo vir humillimus, atquè obsequentissimus vult animi sui primogenita, Intellectum, & voluntatem; quarum certè Victimarum oblatio Deo gratissima, iucunda coelitis, atquè hominibus ipsis maximè utilis, proficua, & salutaris est. Huius virtutis vi ingentes, easq; præcipuas loqui victorias cepit Ignatius iuxta illud sapientis effatum: *Vir obediens loquetur victorias,* quoniam (vt optimè interpretatur Gregorius) dum alienæ voci humiliter subdimur, nosmetipsos in corde superamus, & hæc est victoria egregia, à religiosi Viri, quam in Canonicis claustris feliciter reportamus. Præterea, quis negare audeat, obedientiam, secundam esse parentem palmarum illustriorum, &

coronatum, quæ in Christiana Religione decerpi soleant? cum mercedem obedientiæ Christi exaltatum, & sublimatum illum, fuisse à Deo, atque insignitum, & decoratum eo nomine, quod verè est super omne nomen Sanctus Bernardus agnouerit, dum sermone, quem de bonis caducis, & transitorijs deserendis, ac contemnendis instituit, in hæc verba prorumpit: *Postremo & ipsum nomen IESU, quod est super omne nomen, & in quo floretur omne genu, celestium, terrestrium, & infernorum (Apostolo teste) obedientia remuneratio est.* Itaque felicissimum exitum rerum præclare ab Ignatio, atque ab religiosissima, & eruditissima eius Societate gestarum, absolutæ obedientiæ, quam illa serid profiteretur ex fundatoris sanctissimi institutione, Deiq; in eam bonitate propitia, optimo possumus, ac debemus iure tribuere. Verùm hoc perfectæ obedientiæ Sacrificium, quo Deo litauit Ignatius, eò perfectius exitit, quo maiori charitate conditum ad superos dicitur euolasse. Amor enim omnium virtutum sal à diuo Ephrem. meritò appellatur, nec sine amore sapere, aut vigere obedientia potissimum potest. Persuasit Ignatio amor diuinus, diuina charitas, vt ardentissimo affectu, & flagrantissimo desiderio pluries Martyrum palmas ambiret, verè dignus illo diui Bernardi præconio: *etsi non semel effectu consumatur. Iuonis, sed toties martyr fuit affectu deuotissima voluntatis:* Ignatio namq; sicut & nostro Didaco Complutensi martyrij desiderio ex obedientia Canarias quondam Insulas aduenti non martyrio voluntas, sed voluntati martyrium defuit. Deo illos reseruante, vt multos Christo Iesu lucrifacerent.

Ignatiana ardentissima, ac flagrantissima charitatis præ Cælo terram floccifacientis, illæ fuere voces centies iteratæ, & millies repetitæ: *heu, heu, heu quam sordet terra, dum Cælum aspicio.* Ardentissima Ignatiana charitas, ex orantis corde, labijsq; sanctissimis illud exprimebat multoties: *O Domine si te homines nosset.* In Ignatio resplendens diuina charitas aliquando abalienatum à sensibus ad octauum vsque diem in mētis abstractione ita continuit, exhibuitq; vt vulgò crederetur extinctus, cum reipia viuens in eius sinu, qui vera est vita, poterat cum cœlesti sponsa dicere: *Adiuo vos, filia Hierusalem per capreas, ceruosq; Camporum, ne suscitatis, nequè enigilare faciatis dilectam, donec ipsa*

velit. Charitas denique illi animo ad interiores Cœli delicias, & inexplicabiles voluptates sitienti, & anhelanti feliciter, quàm olim in fabulis Dædalus pennas applicuit, vt identidem inter precandum suspirijs ac vœris, singulibus, atquè gemitibus raperetur in Deum, eiusq; frui conspectu, mortalitatis exilio fatigatus, optaret: Mortem namque mortis imagine præueniens, habebat iure dicere cum Apostolo: *Mihi viuere Christus est, & mori lucrum; & desiderium habeo dissolui, & esse cum Christo.*

Ea igitur quale, quantumuè Vas electionis, quàm ornatum, ac decoratum virtutibus, quasi vnionibus preciosissimis, extiterit Ignatius, Auditores videtis. At quorsum hic apparatus? fortasse requiritis. Respondeo ego Iesu Christi ore, quemadmodum responsum de Paulo est: *Vt portes nomen meum coram gentibus, & Regibus, & filijs Israel;* ideo à sæculari militia conuersus ad Christum est. Vt nimirum hoc pretiosissimo, ac saluberrimo vnguento mortales vbique terrarum in infirmitate degentes ad salutem respergeret. Huic, nempe Ignatio Beatissimo, post vitale illud tibiæ vulnus, proposita Sanctorum exempla legenda animos ad res præclare gerendas ingenerauère, immo quasi stimulum adhibere, & calcari immensum addidère lateri, vt fracto crure velocissimè curreret, & in sequendis Sanctorum vestigijs minimè claudicaret. Huic corporis ægitudine laboranti Petrus Apostolorum Princeps apparens, visus quodammodo est sacrosanctis clauibus Cœlorum Regnum referasse, & Terrarum orbem nonnisi dulcissimo IESV nomine inscribendum tradidisse. Huic exilitus iniectus literarum, ac studij amor, post annum ætatis suæ trigessimum in puerorum gymnasijs inter prima Grammaticæ rudimenta ponere tyrocinia docuit sublimis cuiusdam sanctitatis, cuius deinde specimen præbuit feracissimo mortalium bono. Huic in terris aduenæ, & peregrino ineffabilis, & incomprehensibilis illa Trinitas personarum in vnitæte diuinæ naturæ sui copiam fecisse videtur, vt vir literarum planè rudis de tanti veritate, ac sanctitate mysterij libro piè, eleganterque conscripto fastuosæ inanum literatorum superbix, & arrogantix silentium indiceret, & cælesti prudentia, qua ille pollebat christianæ animi demissioni innixa, vnà cum singulari quadam sagacitate.

citate coniuncta Lutherum, impiosq; sectatores confunderet. Huic Virgo Deipara Sacratissima inter sacras commentationes opem tulisse creditur, ac manum propemodum admouisse mirum illum spiritualium exercitiorum libellum elucubranti, cui susceptas animo christianas virtutes viri complures ad meliora conuersi, & nominatim Carolus Borromæus Purpuratorum gloria, & Franciscus Xauerius Indiarum Apostolus Societatis tantæ splendidissimum iubar, vitæ integritatem, sanctitatem debent. Huic rem diuinam deuotissimè, vt consueuerat, audienti ostensus in hostia sacrosancta puer Iesus, tanquam Societatis institutor optimus, ac Signifer gloriosus adfuisse creditur. Huic tradita diuinitus ratio est meditandi, & contemplandi cum Magdalena, ac sedendi ad Christi pedes, . Antonio, Benedicto, ac Bernardo feliciter contigit Monasticæ disciplinæ restitutoribus. Huic instructi, ac roborati viribus humeri sunt ad sacras ædes fulciendas, & sustentandas, quemadmodum olim tempore Innocentij Tertij Summi Pontificis Seraphico Patri meo Francisco Sacrosanctam Lateranensem Basilicam ruinæ iam proximam, vnâ cum magno Patriarcha Dominico proprijs humeris fulcièti. Vnde illud Bonauenturæ Seraphici Doctoris elogium: *Crucis vox hunc alloquitur, Ter dicens tu te prepara, Vade Franciscæ repara Domum meam, quæ labitur.* Huic denique communicata vis est Concionatores Euangelicos instituendi, ac per orbem destinandi ad fuganda vitia, & pestes, ægritudinesq; sanandas animorum. Id, quod præstiterat ante magnus ille Patriarcha Dominicus sublimissimi Reuerendorum admòdum Patrum Predicatorum Ordinis celeberrimus auctor.

Finem nunquam dicendi facerem, nisi repentè orbis terrarum vniuersus, & Roma eius caput pro me rerum copia propemodum obruto, nam reuera inopem me copia facit, iuculentissimè peroraret. In Moschouiam, ait, Persidem, Dalmatiam, Libani montis plagam, Aethiopian fructuosissimæ missiones traductæ, egregia, insignia, celebra, singularia, ignita Ignatij opera sunt. Germania, Polonia, Gallia, Belgium, Anglia, Scotia, Hibernia, Britannia pluribus locis, in fide catholica labefactatæ ab hæresi propugnata, ac releuata, sunt dulcissimi, iucundissimi, suauissimi Ignatij fructus, quid plura? Indias ad Orientem, atque ad

Occidentem solem fitas, locis, moribusque distitas, imò disjunctissimas Regiones capere potuit ardentissima, & flagrantissima Ignatij charitas, amplexari valuit amplum, ac magnanimum Ignatij pectus, vt ab Ethnica superstitione purgarentur, & ad Sedem Romanam, tanquam ad vnum Christi ouile deducerentur. Pueri Christianæ doctrinæ institutionem, Adolescentes, ac Iuvenes aperta ad variam literaturam gymnasia, morum mutationem, ac pietatem corde receptam viri, erecta Romæ Gynæcea mulieres ad castiorem & meliorem vitæ frugem conuertere, pias sibi domus fundatas Virginum greges, orphani, & cathecumeni debent. Omnium ergo linguis laudetur, qui ab omnibus laudari potest; quàmuis iuxta Ambrosianam sententiam, proluxa, & superflua laudatio illa sit, quæ non queritur, sed tenetur; peculiari nihilofecius titulo laudetur, & extollatur, qui omnibus omnia fieri cum Apostolo curauit; Et quotquot Iesum nonnisi per Ignatium habent, gratulentur sibi tantum bonum, gratulentur sibi tantum bonum: Sicut & ego gaudeo mihi, & ex animo gratulor vobis Reuerendi Admodum Patres, & tibi præsertim Reuerendissimo Patri Vincentio Carrafe tanti Patriarchæ Vicario, ac Successori dignissimo. At in veneratione, gratoq; animo Iesum ab Ignatio non disiungatis. Ego quidem, quemadmodum in Cœlo vnum esse cor contemplor cum Ignatio vestro, Patres, Seraphicum Patrem meum Franciscum, ita, dum Iesu pariter, ac Francisci disciplinam profiteor, cum vtroque etiam Ignatium deuotissimè colo; peculiarem Ignatij, atq; ordinem obseruo, & veneror ab eo institutum, cuius in Scholis celeberrimi Romani huius Collegij sum adolescens olim ad literas, & pietatem excultus, sub eruditiss, ac religiosis præceptoribus, quorum vnus Horatius Vecchius Romanus, cuius memoria in benedictione est, in Elicura Valle Regni Chilenis Indiæ Occidentalis superioribus annis Illustris. Christi Martyr euasit.

Dixi pro tenuitate, atque imbecillitate mea de eo iam satis, pro reuerentia, obseruantia, seruitute, obsequio, obligatione, deuotione, & affectu, ac peculiari animi propensione parùm, pro excelssimis meritis Sanctissimi Patriarchæ, omni encomiorum, atque præconiorum laude dignissimi propè nihil.

Vtinam Ignatius ipse Beatissimus, qui cecis visum restituit, surdis auditum, & mutis loquelam, qui mortuos non semel reuocauit ad vitam, qui se nonnullis, & præsertim Sancto Philippo Nerio eximio Illustrissimæ, & piissimæ Congregationis Oratorij fundatori uidentem præbuit lumine circumfusum, qui sola voce lethalem multis in peccato somnum exculsit, qui in stadio virtutum pluribus exemplo præiit, qui labore, industria, atque afflictatione corporis animas diligenter quæsiuit Deo, tanquam Venator optimus, Christum Iesum imitatus, qui Principes tenebrarum toties expugnauit, Ignatius ipse suo igne ardentissimo, quem in Terram Dominicis misit, & uoluit vehementer accendi, linguam nostram ad condignam sui laudationem instruat, erudiat, & edoceat, faciatq; cor meliorum imitationes carissimum eius sapientiæ, eruditionis, eloquentiæ, atque in dicendo facundiæ amans, que suæ salutis causam ad diuinum Tribunal rectè pereret, ac si clariùs diceremus: (optimi Auditores) imitari non pigeat, quod celebrare delectat.

D I X I.

ELOGIA, ET EPIGRAMMATA

in laudem Oratoris

A quibusdam humaniorum litterarum,
studiosis conscripta.

ELOGIVM.

ALOYSI CVRI

Non perorasti, sed triumphasti.

Dum Ignatium, laudasti eloquentia plusquam ignea,

Hoc est, Amoris eloquentia:

Cui, si viueret, nec Tullius, nec Demosthenes pares esset

Immo

Perorasti, quia triumphasti;

Pro Capitolio, Capitolinum Templum fuit,

Solum triumphale, suggestum.

Et verba fuere aureæ catenæ,

Quibus

Ea Ingenua in Triumphum duxisti,

De quibus solus Amor triumphat.

Te perorante

Didicit Roma, solo Amore omnia vinci.

*De laudato S. Ignatio in eade Virginitate Capitulina ab Aloysio Cario
Romanae Franciscanae Familiae Definitore Generali.*

E L O G I U M .

IGNATIUS

Ab igne nomen sortitus

Lucem suam debet

A L O Y S I O

Romano Oratori.

Is inter Franciscanae familiae Primores nulli secundus
nisi Pritis

Orationem de Ignatio habuit Capitolinam,

Nationum scilicet omnium concursu consensuq; triumphalem?

Neque enim perorare in Capitolio licuisset Aloysio,

Si carere eloquentiae palma potuisset.

Eius afflatu declamantis e Francisci cineribus

nova fax gloria affulsit Ignatio,
quam turbo extinguet nullus.

Nam si cinerem nulla in Olympo aura peragitat

Quis Ignatii facem in ara Caeli retinguat?

Et nos quidem Ignatium terrae mandaueramus

Parenti Optimo parentati,

Tu vero Caeli aris, astrisque intulisti:

Vt qui Caelum semper suspexerat,

tua inde eloquentia suspiceretur,

habereturque tuae beneficio linguae Caeli aram in terris,

Nimirum

Vnus potuit Aloysius Tarpeiae rupi excubitozem adiungere
Ignatium:

Vt Hispano Caelite arx ea seruetur,

Quam Francisci nuditate loricateam nemo auro aut emet,
aut redimet.

Hunc quum Tu Miltitem Romanae arci addideris
declamando,

Capitolio adesse docuisti

non Anserem excubitozem, sed Cygnum.

Hoc tantum aui dissimilis, Aloysi,

quod Cygnus, vt bellè cecidit, diu viuere non potest,

Tu vero nobis mori non poteris,

quod dixeris bene,

Societatis I E S V voce ac voto

Candidissimi oris, animique plane

Cygnus immortalis.

ELOGIVM.

Ignatij merita

Postquam iugentes sibi vsquequaque plausus excitarunt,
 Quod vnice sperandum supererat, tuæ, Aloysi, benignitatis opera

In Capitolio denique triumpharunt,
 Fortunatissimum iamverò Militiæ desertorem quis non inclamet Ignatium,

Dum propter posita iamdudum arma

Triumphum à Te recipit immortalē?

Meliora tamen arma non desunt: ea videlicet,

Quibus non in ferrea Vulcani, sed in aurea Sacre Palladis officina conflatis

Formatissimè munitum nouæ IESV Militiæ Ducem

Produxit, & standum

Nos planè nunc primum inuidere desistimus elapso proxime sæculo felicitatē suam

Clarissima Ignatij facinora conspicienti.

Tuæ quippè miraculo facundia, ea clarius, vel imagine suspeximus orationis.

Et verò modo, si vnquam Coelum sibi Romæ propitium sensit Heros Sanctissimus,

Cum ab amico Romani Oratoris obsequio

Ignes suos, quasi tetra Altaria satis non essent, in ipsa Coeli Ara

Tam splendide collocarps inspexit.

Coelesti scilicet in Ara extingui non licet:

Quare iam tuti celebrari nominis procul omni inuidia temporum elucescent.

Vixit licet æreum vixit iste sit ignis, nihiæ res tamen amat

Eos vnice, quibus Franciscana paupertas pretiosissimè induitur!

Illis ipse protegi gaudet, illis fodere perpetuo iungi.

Nec mirum: lucem, quam sperare potuit amplissimam Ignis noster

Tuis debet Cineribus

Aloysi.

Ad Romanos, vt ad Orationem de Sancti
 Ignatij laudibus audiendam,
 properent.

A D H O R T A T I O.

Culmina, marmoreum stellantibus admouet oris,
 Qua Tarpeia caput, Turba Quirina subi,
 Cælestes aras, Capitolia clara triumphis,
 Hinc propera ad MARIÆ magna theatra facis,
 Namquæ hic sacrificis puerabitur ara famillis,
 Nobilis ara, magis nobilis ignis erit.
 Ara est cælestis, sacer est Ignatius ignis,
 Ipse minister amor consulat exta facis,
 Suggester (at posces) quisnam arida pabula flammis?
 En grandes Curius concitat ore rogos,
 Corda citi affert hinc sacra iugulanda ministro,
 Dextrâ, arâ, haud poterunt nobiliore mori.

Ad Exteros populos.

Genus ætenuis, poli que flumina frigida sentis,
 Qui bibis huc propera Thermodoontis aquas,
 Huc Arabes populi, huc vos festinate Sabæi,
 Et si quem gremio barbara terra foueri
 Hic Capitolina spectastis in arce triumphos
 Cæsaris, hic Curij magna trophæa ducis,
 Reddita Roma sibi est, surgit rediitua sepulchris,
 Nam Curij in celsa hac sede trophæa locant.

DE ALOYSIO CVRIO.
S. Ignatium Loyolan Cantabrum laudan-
te in Templo Sanctæ MARIÆ de
Aracœli, vbi olim Iuppiter
Feretrius.

Cantaber Aufenijs non ante domabilis armis
 Subdidit Augusto colla superba iugo:
 Ambitiosa tuas damnaras aula Feretri
 Vnicus inuidit quas ferus: Aufiter opes,
 Scilicet Augusti laudes, orbique manebat
 Dextram frenando gloria tanta parem
 Inuictos prior ille Duces, populosque subegit.
 Tarpeioque tulit sercula Ibera Ioni
 Loyolæ Ducis exuuias, simulacraque fingit
 Gemmea Aloysius Dædalus eloquio.
 Quod tenet Alma Parens, meliorque Feretria, templo
 Infert Cantabrici magna trophæa Ducis
 Quemque decem geminis nemo in Capitolia iustis
 Deduxit, Curij lingua Cûrulis agit
 Augustam Curij mentem, mundumque Minorem
 Ut regat imperio quis neget esse parem?

ALOYSIVS CVRIVS.
 Laudans Beatum Ignatium, componi-
 tur cum Curio Dentato
 Romano.

EPIGRAMMA.

Cedat Aloysio Curio Dentatus: vtrique
 Roma parens; dispar ornat vtrumque decus.
 Respuit ille aurum Samnicum munus; at iste
 Respuit & patriæ munera larga domus.
 Ille redux Martis, Cælestem hic orat ad Aram:
 Ille manu, hic labris parta trophæa sacrat.
 Hic animos fixit lingua, gladio ille Sabinos,
 Tarpeias victor venit vterque domos.
 Illi victori populus sine lege Triumphum
 Et malè compositis vocibus occinuit.
 Hic dum Loyolam laudat, super Astra triumphat,
 Plaudentesque habet ex Aethere Cælicolas.

D E E O D E M.

D. Ignatij Loyolæ Laudatore.

Loyolæ extincto nati dum funera soluunt
 Astra sepulchrales exhibuere faces.
 Labitur Ignatij in tumulum reuolubile cælum
 Astraque miratur mortis amare gelu.
 Ad vitam vt Curi, Loyolam voce reducis
 Erubuit cælum iam micuisse minus.
 Vox parit inuisa resonantia sydera luce
 Nobile & impleuit ætheris obsequium,
 Scilicet hic astris f. nebria munera soluit
 Illa dedit longos ignea facta dies

D E E O D E M.

Hic vbi laurigeris plaudit sibi Romæ triumphis,
 Et resonum festo murmure reddit io
 Francisci decus, & doctæ spes inclyta Romæ
 Fundis, Aloyfi, Numinis ore melos.
 Hic Loyolæi laudas incendia cordis,
 Quæis Mundum dio turbine corripuit.
 Aureus est ignis, sermo flauescit in aurum,
 Quàm benè nunc flammis aurea vena micat.

23

De Aquila Capitolij quondam inquilina,
nunc Sanctum Ignatium Loyolam
adorante.

Aligeri Regina chori, generosa nitorem
Filia, Tarpeij gloria prima iugi.
Inclyta pennatis cuius deuecta triumphis
Roma premit victi solis vtramque domum.
Siccine Cæsareos deponens cernua fastus
Arder in Ignati solis alumna, faces!
Et cælo confine solum, Curiosque profundi
Oris adorata voce tonare docer!
Nunc mihi fumantis monimentum ignobile Trois
Obijce Vestales fama superba rogos:
Obijce: maiores Curio sub iudice flammæ
Supplex Loyolæ in funere Roma colit:
Illam fortunæ, diuini hanc pignus Amoris,
Illam Erebum dices, hanc peperisse polum.

Ad eundem Oratorem.

Eloquio Ludouice tonas, flammæque decoras
Loyolæ recolis dum pia facta, vibras.
Etna Deo sacrata flagrat tarpeia rupes;
Hinc flammæ torques ore sed innocuas.
Hanc Etnam fasibus pietas impleuit amoris
Ignatique, tuo seruido igne replet.

De Panegyrico in laudem S. Ignatii
Loyolæ.

AD AVTHOREM.

Castra subis Franciscæ, subis Loyola profanz
 Militiæ, ac sacræ maximi vterque Duces.
 Hunc tu sic celebras, tractas sic illius arma,
 Te decus hic credat, prædicet ille suum.
 Hic linguam, regit ille manum, cor vterque sed huius
 Dextra loquax lingua est, lingua operosa manus.
 Quid decantatum plaudis tibi Romule vatem,
 Lingua dedit falsò cui tria corda triplex?
 Viuere Francisci, Loyolæ viuere corde
 Verius hic Curium lingua, manusque docent.

AD EVNDEM.

Qua noua flammæ Capitolia ad alta coruscat
 Gloria, quale Curi gliscit in ore iubar?
 Nosco faces Loyola tuas, flammâ inter amicos
 Francisci Cineres nobiliore micæ.
 Quid Loyola tuas? geminat Seraphinus & ignes
 Vtroque an Curi cor sit in igne rogas?
 Es Franciscæ rogas, rogas est Ignatius: ambos
 Agglomerat Curius, quantus vtroque calet?

A. M. D. G.